

Ovidius

Nemcsak a könyveknek van sorsuk, de vannak sorsfordító könyvek is. Ez a kis Ovidius-kötet valamikor 1956 táján került a birtokomba, talán 30 forintba került. Eredetileg a költő összes műveit három kis kötet tartalmazta, ezeket valószínűleg a 19. század végén kötötték egybe. Ilyen kötés és a préselt papírból készült fedőlap több más régi latin és görög könyvemen is megtalálható. A legtöbb ilyen kötet eredetileg puha kötésben jelent meg.

Ez a könyv nagy hatással volt az életemre. De nem ez volt az igazi „sorskönyv”, az már nincs meg, az egyszerű gimnáziumi latin tankönyv volt, a humán tagozatosoknak együtt tartalmazta a másodiktól a negyedikig a tananyagot. Még évtizedekig forgalomban volt, kitűnő tankönyv volt, szerzői ismert szakemberek. 1954 telén hatalmas hó esett, ki se lehetett lépni a házból, „szénszünet” volt. Nem volt olvasnivalóm, tankönyveimet nézegettem, és a latin tankönyv kezdett érdekelni, amit addig talán még ki se nyitottam, hiszen a nyelvet abban a félévben kezdtük tanulni. „Olvasni” kezdtem a könyvet, és néhány nap alatt ki is szótáraztam, megértettem (megtanultam) a nyelvtant, olvastam a szemelvényeket. Amikor újra lehetett járni az utcán, első utam a Szabó Ervin Könyvtár központjába vezetett, oda jártam kölcsönözni, néha tanulni az olvasóterembe. Magyarázatos latin szövegeket vettem ki, köztük egy nagyszerű Phaedrus-összest. A tél végére nemcsak latin „textusokat” olvastam, hanem elkezdtem görögül tanulni, és a külföldi szövegmagyarázatok miatt a német és a francia tanulásába is belekezdtem, a véletlenül kialakult „olvasós” módszerrel. Mondhatom, ez átalakította az életemet.

A gimnáziumba éppen csak, hogy bejutottam, mert apám „maszek” volt, és nem voltam igazán jó tanuló. A szoba-konyhás kis lakás apám műhelye is volt. A lakásban a magánterem egy kis polc volt a ruhásszekrényben. Könyv otthon nem volt, és nem is akartam szerezni, inkább kölcsönöztem.

Emlékszem, az egyik fő ok, hogy ebbe az Ovidiusba „beruháztam”, az volt, hogy teljes volt (opera omnia), és ilyen kicsi. A másik ok a költő

maga. Sok auktort szerettem, természetesen Catullust, Horatiust, majd görögül Anakreónt, Xenophónt, de igazán Ovidius hozott lázba. Csodálatos disztichonok, érdekes leírások, a jellem ábrázolása. Először a *Metamorphoses* fogott meg, majd más művei, de leginkább az *Ars amatoria*. Így ez a kis könyv lett a szimbóluma annak az új világnak, ami megnyílt előttem. Azt a bevazott napot szinte misztikus ajándéknak éltem meg, olyasminek, mint amilyen Szent Ágoston életében lehetett az ifjúkori hanghallás, amely azt parancsolta neki, „tolle, lege”, vagyis „vedd és olvasd” (a Bibliát).

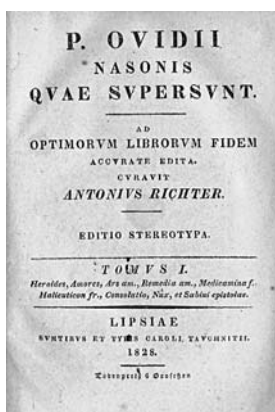
Akkoriban olvastam Móricz Zsigmond *Fáklya* című regényét, amelynek hőse fiatal pap, aki esténként nézi az alvó falut, az embereken gondolkodik, és tűnődik, hogyan lehet élni a komor aorisztoszok titkának ismerete nélkül. Én is úgy éreztem, hogy valami horizont tágult ki előttem.

Aztán „katapultálódtam” az orvosi pályára. Ezzel életem talán még bizonyultabb lett. Még csaknem két évtizedig a hobbim az antikvitás nyelvei

maradtak, még reménykedtem, hogy egyszer hivatásszerűen foglalkozhatok velük. Ovidiusszal nemcsak azért foglalkoztam többször újra, mert olyan könnyű és élvezetes volt, de folyton új rétegeket fedeztem fel benne. Főleg az érzelmek és a kapcsolatok, a szenvedélyek megfogalmazását, amely későbbi szakmai stúdiumaimban is sokat adott, amikor pszichoterapeuta, párterapeuta lettem, majd később, amikor már a szociológia és a kulturális antropológia talaján a nyugati civilizáció énkultusza, az individualizáció jelenségvilága és társadalomtörténete izgatott. Ovidius ennek a folyamatnak a forrásvidékén élhetett (ha nem „fons et origo” volt benne), modernitása talán nem véletlenül volt sok a liberális császárkori Rómában is (mint ismeretes, száműzték, egy kis kolóniában halt meg a Fekete-tenger partján).

Ma már keveset olvasok latinul vagy görögül (esetleg az Újszövetséget veszem elő), de ez az Ovidius ma is gyakran van a kezemben, és emlékeimben visszavisz 15–16 éves önmagamhoz.

DR. BUDA BÉLA





*A törzsök bajai ellen való Hessing-féle
fixáló készülék.*

Friedrich Hessing (1838–1918) német orgonaépítő és kertész, az 1860-as években dolgozta ki módszerét, amelynek lényege az, hogy a különféle ízületi és gerincbántalmakat bonyolult, sínekből és bandázsokból álló rögzítőkészülékkel igyekezett gyógyítani. 1868-ban Augsburgban és 1869-ben Göggingenben önálló ortopédiai intézetet is alapított, amelyeknek saját műhelyük is volt. Hessinget 1904-ben gyógymódja elismeréseképpen bajor udvari tanácsossá nevezték ki, majd 1913-ban nemesi címet is kapott. Hessing 1903-ban adta ki *Orthopädische Therapie* című, nagy sikerű könyvét. A módszert Magyarországon Fischer Győző honosította meg 1888-ban.